

Mēnešraksts

«Cukurbiešu kultūra un cukurrūpniecība»

1939/1940

Nr.4/5

jūlijs - augusts

№ 4/5

IX GADS

1939./40.

MĒNEŠRAKSTS

CUKURBIEŠU KULTURA UN CUKURRŪPNIECĪBA

INŽ. J. LAŽES REDAKCIJĀ

JŪLIJS — AUGUSTS

№ 4/5

IX GADS

1939./40.

VALSTS CUKURA MONOPOLA PĀRVALDES IZDEVUMS, RĪGĀ

Cukurbiešu retināšanas sacensības Krustpils cukurfabrikas rajonā.

Lai rādītu cukurbiešu audzētājiem piemērotus darba rīkus un pareizu paņēmieni cukurbiešu retināšanai, kā arī lai rādītu, cik ilgā laikā var izretināt 1 ha cukurbiešu sējumu, Valsts cukura monopola pārvalde uzdeva Krustpils cukurfabrikai sarīkot sacensības cukurbiešu retināšanā. Sacensības notika, ņemot vērā cukurbiešu apkopšanas attīstību, 20 pagastos 20 saimniecībās sākot ar 3. un beidzot ar 17. jūniju. Šinīs sacensībās dzīvu dalību ņēma arī pagastu pašvaldības, kā arī organizācijas, ziedodamas līdzekļus sacensību dalībnieku labākā darba godalgošanai.

Kā no saraksta redzams, sacensības radija dzīvu interesi, jo dalībnieku skaits katrā sacensībā prāvs. Ciblas „Evertos“, Pasienas „Marmoros“ un Briģu „Bietēs“ sacensībā dalībnieku zemais skaits 9—11 ir lietūs laika sekas. Tomēr caurmērā dalībnieku skaits ir 18, jo pavisam 20 sacīkstēs piedalījušās 372 personas.

Ja ievēro vēl lielo ieinteresēto skaitu 880, tad ar prieku var teikt, ka rīkotās sacensības sprausto mērķi pilnīgi attaisnojušas; jo katrā sacensībā tika katram parādīts, kā ar lietderī-

gāko darba rīku rīkoties un kā ar to var darbu veikt īsākā laikā, nepiepūloties un augsnu atstājot labā sakārtojumā.

Apskatot sacensību dalībnieku kapļus, redzam, ka likie loka un loka kapļi ir izspieduši dāņu un Helios'a kapļus, jo ar pirmiem strādā 70%. Dalībnieku vecums rāda, ka lielākā daļa ir jaunatnes. Te redzams, ka šis darbs piemērots skolu jaunatnei, jo Zīlanu Zemīša 9 gadus vecais dēls sacensībā ieguva III godalgu.

cukurbiešu retināšanas sacensību protokoliem.

Tēkošs Nr.	Datums 1939.	Cukurbietes retinātas			Dabnieku skaits	Veikta platība tek. m.	Darba ilgums minūtēs		Iegūtie punkti		Pieskirtā godalga					Kopā balvām		Dabnieku vecums	Interesentu skaits	Lietotie kapji							
		Pagasts	saimniecība	īpašnieks			īsā-kais	garā-kais	sug-stā-kais	zemā-kais	I Sk.	I Ls	II Sk.	II Ls	III Sk.	III Ls	IV Sk.			IV Ls	Kapji sk.	Ls	Kapji	likais loka	loka	dīķu	Helios'a
1.	3. jūnijs	Ciblas	Evertos	Duncāns Albins	9	200	69	95	77,8	60,2	1× 10,-	3× 5,-	5× 3,-			5	40,-	5	15-45	40	1	2	6				
2.	4.	Biržu	Bogmaļos	Bogmalis Jānis	14	"	62	75	89,4	61,2	1× 12,-	4× 8,-	4× 4,-			5	60,-	5	21-46	30	12	2					
3.	5.	Pasienes	Marmoros		11	"	76	78	74,4	44,8	1× 8,-	3× 5,-	7× 3,-			5	44,-	5	17-39	50	8		3				
4.	6.	Vīpes	Landzanos	Raviņš Elza	13	"	78	92	80	26,5	1× 12,-	4× 6,-	6× 3,-			5	54,-	5	12-37	35	11	1	1				
5.	6.	Nerzas	Horošovā	Linavskis Jānis	15	"	125	150	55,9	42	1× 10,-	4× 5,-	5× 3,-			5	45,-	5	12-50	45	6	5	3	1			
6.	7.	Kalsnavas	Apšuriņķi	Mežsēts Pēteris	19	"	54	81	82,4	1,8	1× 15,-	3× 7,-	4× 5,-	4× 2,50		5	66,-	5	13-44	35	9	6	4				
7.	7.	Zvirgzdenes	Pabargos	Ribakovs Vasilis	22	"	74	121	77	24	1× 10,-	6× 5,-	10× 3,-			5	70,-	5	8-55	90	8	9		5			
8.	8.	Jēkabp.pils.	Rūsiņos	Polujektovs Jefstafijs	16	"	62	90	90	53,2	1× 12,-	3× 7,-	7× 4,-			5	61,-	5	13-50	35	14	—	2				
9.	8.	Krustpils	Zilānos	Zemītis Indriķis	18	"	67,5	111	71,9	9	1× 15,-	3× 7,-	9× 3,-	1× 1,-		5	64,-	5	9-63	25	6	1	9	2			
10.	8.	Brīgu	Bietēs	Rasiņonoks Vasilis	11	"	127	140	76,2	35,9	1× 8,-	3× 5,-	7× 3,-			5	44,-	5	16-40	70	9		1	1			
11.	9.	Sakstagala	Perdelēs	Papins Jezups	21	"	85	146	80	53	1× 10,-	3× 5,-	9× 3,-	1× 2,-		7	54,-	7	17-57	50	21						
12.	10.	Vilēnu	Vilēnu klost.	tera saimn.	44	"	106	214	74	8	1× 10,-	3× 5,-	16× 3,-	13× 1,50		11	92,50	11	14-48	45	44						
13.	11.	Sēlpils	Čbeļos	Elksnis Pēteris	16	"	70	100	85	50,7	1× 12,-	4× 6,-	5× 3,-	6× 3,-		5	69,-	5	18-36	35	8		8				
14.	11.	Nautrēnu	Rancanos	Rancans J.	22	"	90	141	79	42	1 10,-	3× 5,-	12× 3,-			5	61,-	5	13-45	45	22						
15.	13.	Višķu	Ceplišos	Zarāns J.	14	"	37	132	90	50	1× 10,-	3× 5,-	8× 3,-			5	49,-	5	12-36	35	6	1		1	6		
16.	13.	Bērzgales	Sauliešos	Saulitis Pēteris	22	"	113	185	82	33	1× 10,-	3× 5,-	13× 3,-			5	64,-	5	13-42	40	22						
17.	14.	Gaigalavas	Dziļārēs	Gorijans Ciprijans	14	"	70	120	73	45	1× 10,-	3× 5,-	5× 4,-			5	45,-	5	5-34	30	14						
18.	15.	Līksnas	Zabaltišķos	Raznaks P.	16	"	56	87	96	49,8	1× 13,-	5× 7,-	5× 3,-			5	63,-	5	12-45	35	13		3				
19.	16.	Kārsavas	Grobiņās	Krievans Frīcis	26	"	71	100	83,9	28	1× 7,-	2× 4,-	13× 3,-			8	64,-	8	13-40	60	8		5	13			
20.	17.	Demenes	Dervanišķos	Celmiņš Jānis	29	"	48	126	90	33	2× 8,-	10× 5,-	10× 3,-	2× 2,-		5	100,-	5	14-30	50	5			1	23		
Kopā . . .					372		1540	2384	1608	751	21=220,-					77=431,-	160=504,-	27=54,50	111	1209,50		880	247	23	40	33	29
Caurmērā . . .					18		77	120													[111]						

Retinamo cukurbiešu 200 tekošie metri veikti īsākā laikā 37 minūtēs, bet ņemot caurmēru no 20 dalībniekiem iznāk 77 minūtes. Pārrēķinot šo laiku uz 1 ha, iznāk, ka retināšanas darbu var veikt 128 stundās. Ņemot vērā, ka retinamo cukurbiešu augsna bija trūcīgi sagatavota, jo tā bija vēl rudenī mēslota (daudzās vietās tikai pavasarī izvesti kūtsmēsli) un aparta, vārpata, sūrenes, pērkones auga jo kupli, tad uzrādītais laiks nav sliktais. No šī arī secinams, ja augsna būs labi saga-

tavota, tad apkopšanas darbi salētināsies. Bet arī secinams, ka pie retināšanas vajadzīga prasme un paņēmieni, kas jo skaidri redzams no gandrīz 4 stundas ilgušā retināšanas darba. Šis garais darba laiks radies arī no nepiemērota kapļa.

Lai palētinātu cukurbiešu ražošanu, Valsts cukura monopola pārvalde izsniedz bez citiem avansiem arī mašīnas un darba rīkus, pieprasot pie līguma slēgšanas pieteikumu. Lai gan notikušo sacensību dalībnieku un ieinteresēto skaits ir apm. 1% no Krustpils cukurfabrikas rajona cukurbiešu audzētājiem, tomēr viņi ir tie, kas rādīs redzēto citiem cukurbiešu audzētājiem, kā ar piemērotiem darba rīkiem un zinamu tehniku var celt cukurbiešu kulturu, kura savukārt cels audzētāju turību.

J. Spalviņš.

Kongresa valstu dalībniekus pārstāvēja — komisijas locekļu konstruēšanas sēde. Galda galā kongresa prezidents grafs de Kallay. 7. no kreisās Krustpils cukurfabrikas direktors J. Kampe.

VI starptautiskais lauksaimniecības rūpniecības tehniskais un ķīmiskais kongress
Budapešta (Ungārija) 1939.gads 10.-20.jūlijs.

Pēc tradīcijas katru sēdi vadīja kādas citas valsts pārstāvis, no Latvijas prezidēja
mūsu Krustpils cukurfabrikas direktors Juris Kampe.